

tutem anime, & corporis. Unde est actus Religionis.

1766 Potest fieri duplicitate, per deprecationem, & per imperium.

1767 Ut sit licita, tres requiruntur comites, *Veritas, Judicium, & Justitia*.

1768 Veritas consistit in hoc. 1. Ut adjuratio fiat per verum Deum, & per res verè sacras; unde si fieret per falsos Deos, &c. esset mortaliter. 2. Ut res non petatur sicut, sine animo obtinendi: & tunc esset venialis.

1769 Judicium consistit in hoc. 1. Quod adjuratio fiat prudenter, minimè leviter, & sine occasione; & tunc esset venialis. 2. Quod Deus & Sancti non adjurentur imperativè, sed deprecative; nec dæmon deprecative, sed imperativè, quod esset mortale, nam imperium supra Deum & Sanctos esset injuria, & contemptus, deprecatio erga dæmonem, esset amicitia, & submissio.

1770 Justitia consistit in hoc, quod res, quæ petitur, sit honesta; nam si mala, adjuratio esset peccatum mortale, aut veniale, juxta gravitatem, aut levitatem malitiae rei.

1771 Possumus adjurare, 1. Deum per se ipsum, per Christum, per Mariam Virginem, per Sanctos uti sibi charos, & per sacra Mysteria, & passionem.

1772 Non potest autem adjuratio fieri per creaturas inferiores, nisi sint specialiter Deo charæ; sic Exodi cap. 32. adjuratur Deus: *Recordare Abraham, Isaac, Jacob servorum tuorum.* 2. Possumus adjurare B. Virginem, Sanctos, & Angelos, per Deum, & Jesum Christum. 3. dæmonem, & creaturas, per Deum, & Jesum Christum, B. Virginem, Sanctos, & sacra Mysteria.

1773 Creaturae rationales adjurari possunt directè; irrationales verò, ut animalia nociva, tempestates, fulgura, &c. non nisi indirectè, quia cum non sint rationis capaces non possunt per adjurationem directè induci, & moveri ad præstandum, quod petimus, sed in quantum à Deo moventur contra nos in poenam, vel à dæmons in vindictam, ut noceant, nos eas adjuramus, deprecando in ordine ad Deum, vel imperando in ordine ad dæmonem, ut sic Deus misereatur, & dæmon à nocendo desistat; & hoc pacto dicuntur creature indirectè adjurari.

1774 Creaturae irrationales (rectè ait Joseph. August.) posse etiam improprem adjurari per immediatam sufficientiam supernaturalem super ipsas, explicatam per imperium metaphorice dictum, sicut Christus Dominus imperavit ventis & mari; hoc autem speltat ad virtutem miraculorum.

1775 Licitum est Exorcista tractare cum dæmons, & ea omnia petere, quæ ad suum munus, finem, & expulsionem conducunt; puta de causa ingressus, numero spirituum, &c. & petere ab eo signum, quo exiisse ostendat: v. n. 385.

1776 Quemlibet verò alium tractatum, ob vanitatem & curiositatem, puta, si petat scire occulta, &c. esse mortale, tenet Castropal. non plus quam veniale, Sanch. & Cajet. apud. Tamb. libr. 3. cap. 8. §. 2. num. 5. At melius dico cum Tamb. cit. esse mortale, si id fiat sàpè, & per longos sermones, quia tunc offenditur amicitia, & benevolentia; quando. Apost. 1. ad Cor. 10. ait: *Nolo autem vos socios fieri dæmoniorum: Non potestis calicem Domini bibere, & calicem dæmoniorum. Non potestis mensa Domini participes esse, & mensa dæmoniorum.* Veniale verò, si fiat ratiō, & per breve tempus; quod sequitur ex verbis Pauli, ex quibus graviter familiaritas & amicitia prohibetur.

1777 Licitum est cogere dæmonem, ut maleficium tollat, aut signum, quo durante durat pactum de vexando creaturam; quia id non est uti ope dæmonis in obsequium nostrum; sed nos defendere, & cogere, ut destruat opera sua.

1778 Eadem ratione licet imperare dæmoni superiori ad coercendum pariter dæmonem inferiorem, licet namque in nostram utilitatem expellere clavum clavo. Delbene de Inquis. part. 2. dub. 228. s. 28. num. 18.

1779 Non potest licet Exorcista dæmoni exposcenti concedere, aut permittere, ut immittatur in alium hominem; quia non est dominus vitæ proximi: benè verò, ut immittatur in equum, si ejus dominus sit dives, & plures habeat, ut pro reparatione salutis obfessi amissio equi alterius non censeatur valde notabile damnum. Secùs si esset cum valde notabili alterius damno, Tancr. tit. 1. de Relig. dis. de adjur. n. 67. quia nemo tenetur cum gravi suo damno alterius saluti corporis succurrere. Tamb. verò cit. cum Castropal. tenet id licere etiam cum gravi damno boni temporalis alterius; quia putat, talem obfessum esse constitutum in extrema necessitate, in qua omnia sunt communia.

1780 Licet obfessum in dæmonis contemptum expuere, & leviter percutere. Si autem dæmonem te injuriis afficiens ira accusus graviter in obfesso percutis, peccas mortaliter: & si obfessus est Clericus, excommunicationem incurris, nisi inadvertentia, aut ignorantia excusat; quia cum dæmonne Clericum, suadente diabolo, percutis; ei que

De II. Præcepto Decalogi. Cap. III.

que injuriā facis, non minus quam excommunicatus es (rectè ait Tamb.) si canem in finu domini contra te latrastem, advertenter cum domino ense confodias.

1781 Qui exorcizat, esse debet Sacerdos, aut saltē Exorcistatus Ordine insignitus, & de Ordinarii licentia.

1782 Si laicus id faciat publicè, frequenter, cum populi admiratione, & Superiori contradicente, peccat mortaliter. Secùs si privatum, aut si publicè, rād, sine admiratione, & contradictione, & ex fide, ac fiducia in Deum; maximè si haberet hanc gratiam gratis datum eos expellendi, Tamb. lib. 3. cap. 8. §. 2. n. 24. dummodò non sit idiota, & ignarus, quia exponeretur periculo, ut deciperetur à dæmons, aut aliqua superstitione uteretur.

1783 Nec diceretur usurpator jurisdictionis Clericalis, sicut nec talis dicitur laicus, qui missa inservit, lumina accendit, & urceos cum vino & aqua Sacerdoti porrigit, quod est officium Acolyti; nec qui indigos ab Ecclesia expellit, quod est proprium Ostiarii; non alia ratione, nisi quia munera Minorum Ordinum laici non exercent ex officio. Clerici verò ad illos promoti exercent ex officio. Hinc Christus Marci 16. generaliter de veris & bonis Christianis loquens ait: *Signa autem eos, qui crediderint, haec sequentur. In nomine meo dæmons ejicient. Et Marci 12. Unicuique autem datur manifestatio spiritus ad utilitatem: alii, &c. alii gratia sanitatum in uno spiritu.*

1784 Rite autem prohibetur à Superioribus, etiam Sacerdotibus, officium Exorcista sine eorum licentia exercere, ne quis ignarus, imperitus, aut prava vita, audeat cum periculo superstitionis, deceptionis, & contemptus, peragere munus, ad quod scientia, peritia, mortificatio, & maximè vita rectitudi requiritur.

De adjuratione, agunt Tancr. Tamb. cit. & Clericatus cap. 45.

C A R U T III.

D E V O T O:

D E F I N I T I O:

1785 **V**otum, est promissio deliberata & voluntaria facta Deo de meliori bono. Propositum, est sola voluntas faciendo opus: Promissio huius voluntatis addit voluntarem se obligandi alteri, & in casu voti se obligandi Deo.

1786 Hinc hæc promissio, si cadit supra materiam præceptam, novam obligationem inducit.

1787 Penitens, qui à Confessario mortuus, ut à peccato, v. gr. fornicationis, deficat, dicit: *Promitto me illud amplius non committere;* regulariter non emitit votum, sed solum manifestare vult suum firmum propositum, quia communiter non intendit in casu transgressionis se obligare ad novum peccatum, sed ad idem contra sextum præceptum.

Quod si velit expressè se obligare in casu transgressionis ad novum peccatum contra præceptum humanum promissionis à se emissa, tunc emitit votum, quia est promissio facta Deo cum animo se obligandi nova obligatione libera, seu novo præcepto humano à se liberè imposito.

Obligatio autem, quam communiter habet quilibet homo ad vitandum peccatum, est obligatio necessaria, quæ supponit præceptum, unde oritur, non facit præceptum: Votum verò facit, imò est præceptum novum, adeoque, qui habens votum castitatis fornicatur, peccat contra duo præcepta, contra præceptum divinum Decalogi de numero sexto, & contra præceptum humanum voti, liberè ab ipso homine sibi impostum, in confessione aperiendum, quia contra duas virtutes, nempe contra castitatem, quam præceptum divinum respicit, & contra Religionem, quam respicit votum.

1788 Qui adstantibus dixit: *Si Deus me sanitati restituerit, siam Religiosus,* non fecit votum, Gobat tom. 3. de voto numer. 5. quia ea fuit sola animi ostensio facta adstantibus, non promissio obligatoria directa ad Deum. Et sicut similia verba nulli homini directa, in humanis negotiis nullum pactum, & nullam obligationem strictam inducunt, ita in re nostra.

1789 Dicitar, deliberata, quatenus vovens debet plenè advertere, & cognoscere materiam, quam vovet, deliberatio enim importat advertentiam, & cognitionem materie, cum libero & expedito interiorum sensuum usu. Hinc, si quis existens Panormi, putans D. Jacobum de Compostella distare non plus, quam per centum milliaria, voveret ad illum accedere, non teneret votum ex defectu deliberationis circa substantiam voti.

Similiter vota facta cum semiplena advertentia, seu deliberatione, v. gr. ex repentina animi motu, non valent: Aut si quis voveret se in vigilians, vel habens sensus internos vehementissima passione iræ, &c. perturbatos.

De errore & ignorantia discurre, ut de jū-

juramento, à n. 1653. Error circa vim voti v. g. quod obliget sub veniali, quod obliget sub mortali, & quod possit relaxari, quod relaxari non potest, irritum reddit votum, ex defectu consensus, quia est error circa substantialia, Gobat tom. 3. de voto, n. 109. v. n. 1656. & 1822.

Dicitur: *voluntaria*, hoc est cum libero voluntatis consensu.

1790 Dicitur: *De meliori bono*, in ordine ad suum oppositum. Hinc votum nubendi absoluere loquendo non tenet: quia matrimonium non est bonum melius castitate sibi opposita. *Dixi absolute*, quia id, quod absolute est minus bonum suo opposito, ex circumstantiis hic & nunc potest esse majus bonum, ut in n. 1816.

Hinc votum ducendi pauperem, vel meretricem, causa pietatis emissum, est invalidum. Ant. à Spir. S. tom. 1. disp. 2. sct. 13. quia est impeditivum castitatis, quæ est bonum melius, & Deo gratius recentissimo titulo misericordiae.

Validum autem est emissum hac cum conditione: *Voveo, casu quo velim nubere, ducere pauperem*, quia per hoc votum non obligatur quis ad matrimonium, sed quod eo liberè assumpto sit electurus matrimonium Deo gratius; quale est pauperis.

Dicitur facta Deo: ut in n. 2017.

D I V I S I O N E V O T I .

1791 Dividitur in solemne, & est illud quod acceptatur ab Ecclesia, ut votum castitatis sacris Ordinibus annexum, & professioni Religionis: Et simplex, quod talem solemnitatem non habet, sed emititur privata autoritate.

Subdividitur in absolutum, quod sit ex amore ad materiam, quam voves; ut si voveas castitatem, ex amore castitatis: Conditionale, quod sit sub conditione, ex affectu scilicet ad habendam, vel non habendam conditionem, v. gr. voveo castitatem; si Deus me liberet ab hac tempestate: Et Poenale, quod sit in poena; ut voveo jejuniunum, si lusero.

Item in reale, in quo promittitur res exteriores, ut eleemosyna: Personale, in quo auctio persona, vel ejus omissione: ut peregrinatio, vel omissione ludii: Et mixtum, in quo utraque: ut peregrinatio cum eleemosyna.

C O N D I T I O N E

1792 In votis apponi solita, si sit de præterito, aut de praesenti, non reddit votum conditionale, sed absolutum, quia non suspendit obligationem: ita si sit futura necessaria: ut *voveo eleemosynam*, si cras sol oportetur, quia haec habetur pro impleta. Unde

debet esse de re contingent, ut votum sit conditionale.

Condicio impossibilis reddit votum nullum, cum non possit posse in esse. Solum in matrimonio, & in ultimis voluntatibus, habetur pro non adjecta, & non reddit actum nullum; quia pro his ita jus disposuit, non sic in votis.

Votum sub conditione turpi, si conditio habeat rationem finis voti, quatenus ex voto obtineri intenditur; ut votum dandi certam eleemosynam pauperi, si haereditas iusta obtineatur; est nullum, ex num. 1802. Validum vero, si non se habeat ut finis, sed ut pura conditio: ut *voveo ingredi Religionem*, si meus pater bona sua dissipabit. In primo enim casu conditio se habet ut finis, in secundo ut causa impulsiva, & occasio: v. numer. 1805.

1793 Votum conditionale non obligat, nisi conditionaliter adimpleta; quæ non sufficit, ut adimpleatur in æquivalenti, ut in contractibus, sed adimpleri debet in forma specifica: quia interpretatio voti est strictè facienda, ut minus obliget.

1794 Vovisti Religionem, si tua soror nuberet: mortua est tua soror, teneris ad votum, si tua intentio fuit de non deferendo eam destitutam, quia tunc materialiter se habent ad tuam intentionem nuptiarum, non teneris, si præcisè nuptias ob aliquod speciale motivum intendisti. Mendo in epit. verb. Votum num. 55.

1795 Vovisti certam eleemosynam dare, si eo anno fieres Judex Prætoris; factus autem es Judex Magnæ Curiae; teneris ad votum, si intendisti gradum Judicis Prætoris tamquam viam, & dispositionem ad gradum Judicis Magnæ Curiae. Secus si tua intentio fuit absolute, & præcisè ad illud intenta, vel ob aliquod speciale motivum, vel quia alium gradum ob tui insufficientiam, vel aliorum emulacionem, non sperabas.

Idem dic de voto dandi certam eleemosynam Ecclesiæ, si fias Parochus Ecclesiæ N. & sis factus Parochus pinguioris Ecclesiæ: Ant. à Spir. Sanct. tom. 1. tral. 5. disp. 22. sct. 26. n. 374. In dubio de intentione, sive positivo, sive negativo, non obligaris, quia standum est pro libertate.

1796 Impediens conditionem voti, non peccat, si conditio pendeat à propria voluntate, quia non se obligavit ad conditionem, sed ad votum, conditione liberè apposita. Si conditio pendeat à voluntate alterius, & sic mala, ut *voveo Religionem*, si parter meus bona sua in ludis, & cum meretrici-

bus

De II. Precepto Decalogi. Cap. III.

bus dissipabit, potest impediri, quia mala sunt impedienda: at conditione adimpleta, tenetur ad votum, ut supra dictum est n. 1792.

Si conditio pendeat à voluntate alterius, & non sit mala, seu prohibita, non potes sine peccato impedire, quia tunc remissisti obligationem voti in alterius voluntatem; unde in eo voto adest pactum virtuale & implicitum de conditione non impedienda. Et tunc peccas impediendo conditionem; at non obligaris voto, quousque conditio apponatur, peccas autem impediendo vi aut fraude. At non peccas, si precibus, & rationibus utaris, ut ille conditionem non apponat, quia libertum illum relinquas.

Si quis voveat Religionem ingredi, si pater intra annum consentiat, & ipse votum non manifestat: elapsò anno quamvis pater consentiat, non tenetur ingredi Religionem. Et idem est, si vi, aut dolo impedit, ne pater consentiat; quia revera conditio non fuit impleta. Ant. à Spir. S. cit.

IN VOTO POENALI

1797 V. Er. gr. *Voveo jejunium, si lusero*, si non recitavero divinum Officium. Quoties transgressio in conditione caret culpa, puta per inadvertitiam, infirmitatem, &c. caret poena, quia poena est imposita ob culparum transgressionis in conditione, nempe ob ludum, ob omissionem Officii divini. Imò si recordaris conditionis, & non recordaris poenæ, culpabiliter, inquam, omittis Officium, at si non recordaris jejunii, non teneris ad Poenam, quia oblivio naturalis æquivalit ignorantie invincibili poenæ, que excusat à poena.

Eadem ratione, si scias te votum emisisse, at nescias, si sub poena aliqua, peccas quidem contra votum, sed non teneris ad poenam.

Item, quoties conditio cadit, quatenus est inepta, indifferens, impossibilis, &c. cadit poena, quia poena est accessoria conditioni positivæ, aut negativæ, videlicet actui, aut omissioni, quæ vitari intenditur, & ad quam vitandam fit votum poenæ.

1798 Quod est verum etiam in voto poenali duplici, ubi scilicet tam poena, quam ipsa conditio, est materia voti: v. gr. *Voveo non ludere*, & si lusero, voveo jejunium. Tunc si cadat votum de non ludendo per dispensationem aut ob aliam causam, cadit votum de jejunando.

Ex quo habes, quod in voto poenali conditio voti, quæ vitari intenditur, est finis principalis voti poenæ, & hæc est illi accessoria.

Si poena apponatur sine determinatione quoad vinces.

HÆC SIT REGULA.

1799 SI poena est ex ordinariis, & moderatis, quæ iterari solent, intelligitur incurri toties quoties: Si vero est ex gravissimis, quæ iterari non solent, ut est peregrinatio, ingressus Religionis, &c. tunc in prima transgressione incurrit poena, minimè in sequentibus. Quod est verum, sive votum sit de sola poena, v. gr. in casu ludi, ut *Voveo jejunium, peregrinationem, si lusero*, sive sit de ludo vitando sub poenæ: ut *voveo vitare ludum sub peregrinatione, peregrinationis, &c. Castropal. tom. 3. tr. 15. disp. 1. punt. 18. pag. 141. Tainb. tom. 1. lib. 3. cap. 12. §. 7. Ant. à Spir. S. tom. 1. cap. 5. disc. 2. sct. 27.* Quia interpretatio tunc est facienda ex communi hominum more, & verisimili intentione voventis; homines enim non solent poenæ gravissimas, & extraordinarias, sibi toties quoties sunt in culpa, imponere, bene vero ordinarias, & moderatas.

Tum quia timor singularis, gravissima, & extraordinaria poena, potest hominem à ludo perpetuo continere, licet post ejus incursum cesse, adeoque potest sub una tali poena perpetua ludi vitatio promitti.

Ex quibus rationibus, non improbatum putant citati Doctores, votum de poena, sive sit in casu ludi, sive de ludo vitando, sive sit ex gravissimis, sive ordinariis, intelligi prima vice. Pro hac sententia adducunt, Sæ, Dianam, Trullench, & Layman, & exemplum de voto jejunandi vigilia alicujus Sancti, quod intelligitur de prima vigilia, nisi aliud exprimatur.

METUS IN VOTIS.

1800 Quidam motus timore periculi à causa naturali provenientis, ut ex tempestate, morbo, &c. vovere dicitur obmetum intrinsecè incussum. Qui vero moveatur timore periculi a causa libera provenientis, v. gr. à latrone, &c. vovere dicitur obmetum ab extrinseco incussum.

1801 Vota omnia, etiam solemnia, facta ex metu non incusso ad finem ea extorquenti, sunt valida, etiam si metus sit gravis, injustus, & ab extrinseco incussum, quia tunc vovens à nemine impellitur, sed sponte illud eligit tamquam remedium mali imminetis. Similiter est validum, quando eligitur tamquam conditio oblata ad malum vitandum, immò est validum, etiam si metus gravis sit justè incussum ad illud extorquendum; quia tunc

tunc sine injuria votum proponitur sub conditione, non sub coactione: ut nempè voveas, si malum, cui liberè causam dedisti, effugere velis. Si autem sit ex metu gravi iustè incusso ad finem illud extorquendi, est invalidum jure Ecclesiastico, & naturæ, nisi sit juramento firmatum, quia Deus illud non acceptat, ne det vim iusta coactioni, adeoque ut non servetur, non indiget relaxatio-ne. Exempla habes de metu in matrimonio, v. num. 1645.

MATERIALIA.

1802 Ut votum sit validum, debet esse possibilis, nec mala, vana, inutilis aut indifferens; ut si quia cecidisti ex equo, voveas amplius non equitaturum; quia passus es in mari, non amplius navigaturum: quia displicet Deo stulta promissio; immò peccatur venialiter, nisi sit de re mala mortaliter; nec convalescit, si mutatis circumstantiis fiat bona: nam ex reg. juris 18. in 6. non confirmatur trahit temporis, quod initio non subsistit.

1803 Si res sit bona, conjunctatamen cum causa mala, & tu illam voveas ut bonam, tenet votum; ut si voveas eleemosynam, si non capiaris in furto, si obtineas prolem ex adulterio, quod patras: quia tunc finis voti est salus, proles &c. quæ in se sunt bona, & dona Dei: adulterium vero non est finis aut effectus à voto intentus, sed concomitanter se habet; quod si res mala sit fini, aut effectus à voto intentus, utique invalidum est votum.

1804 Votum, si ei adjungatur finis, aut circumstantia mala, se tenens ex parte materie voti; v. gr. si voveas eleemosynam ad obtinendam vanam gloriam, est invalidum. Validum est, si se teneat ex parte voventis; ut si ex vana gloria voveas eleemosynam, licet vovendo pecces: quia in primo casu votum, quod est actus Religionis, & cultus Dei, ordinatur tamquam medium ad vanam gloriam, quæ est mala, & inde Deo ingratæ; in secundo casu, vana gloria se habet concomitant, & ut causa impulsiva, non ut finis.

1805 Causa impulsiva, seu occasio voti dicitur illa, quæ existit, aut putatur existere, quando sit votum, & hominem ad vovendum excitat: finis vero voti est ille, qui à vovente intenditur obtineri, & hic occasione deficiente adhuc persistit.

Sit exemplum de infirmitate, qui occasione de sumpta ex infirmitate, vovit recitare quolibet Sabbato Rosarium Virginis, vel ob Virginis cultum, qui est finis intrinsecus, vel ut

saluti restituatur, & in ea conservetur, qui est finis extrinsecus: infirmitas est causa impulsiva: cultus, aut salus, est finis.

1806 Finis intrinsecus est ille, qui essentialiter est actui annexus, ut cultus in oratione, & recitatione Rosarii. Finis extrinsecus est ille, qui est separabilis ab actu, & solum est ejus finis, quatenus est ab operante intentus. Sic est salus in voto de recitatione Rosarii.

1807 Votum Mulierularum Panormi fieri solitum de commorando toto die Festo aliquius Sancti in ejus Ecclesia, & non comedendo, nisi quod ab aliis eis sponte deferatur, est nullum, ut de materia inepta; quia est experientia compertum, quod nulla ex his careat cognatis, qui cibos affluerter deferant, & sic in Ecclesia tamquam in taberna bibunt, & comedunt: quod non cedit in cultum, sed in maximam Dei, & Sancti irreverentiam. Validum tamen erit votum, si postquam Sanctum inviserint, domum repeatant, ibique uti eis placet, jejunent.

1808 Votum Mulierculæ non nendi, seu sibi die Sabbati ob Virginis devotionem, non tenet, si habeat animum alia opera servilia patrandi. Leander de voto tr. 2. disp. 4. q. 11. quia non cedit in cultum ab eo abstinere, cum liberum sit ei aliis operibus servilibus mentem magis à divinis avocantibus vacare.

1809 Votum agitandi tauros, aut prophanas comicorum representationes in honorem aliquius Sancti exhibendi, non tenet, Mendo n. 63. quia minimè Sanctorum cultum, sed immodestia, & indecora retinet.

1810 Votum omissionis rei bonæ tenet, si omissione disponat ad majus bonum, ut votum non nubendi. At non tenet, si omissione sit operis præcepti, aut consilii; quia esset rei mala aut indifferens: ait Mendo n. 76.

1811 Quis post votum non fornicandi, videntis se in quadam occasione mulieris tentationibus agitatum, ut tunc liberaretur à fraterno voti, quoad fornicandum, illud ipsemet commutavit in melius, videlicet in votum Religionis. An validè?

Respondeo. Invalidè, Mendo verb. Votum n. 79. cum Sanchez, & Suario, quia in his circumstantiis commutatio non est in melius; nam primum votum habet pro fine vitæ, & non patrare peccatum, quod est bonum melius, quam fieri Religiosus: Immò talis commutatio in votum Religionis opponitur illi fini, & communans intendit tollere tunc fratum peccati, qui est finis malus, qui vitiat naturam voti Religionis, ex se meliorem; unde in illis circumstantiis invalidum est

votum Religionis: & obligat primum votum.

1812 Quidam sartor vovit se servaturum castitatem, in sua tamen patria, & arte; postea venit in notitiam, ibi conditam esse legem Principis, ut nullus artem ibi exerceat cœlebs, nisi alicui Magistro famulando: an possit nubere?

Possit, ait Gobat tom. 3. de voto num. 10. quia conditio, dependenter à qua vovit, est redita impossibilis: promissio namque dependens ab alieno arbitrio, censemur de re impossibili, quando alter consentire non vult: ita ille.

1813 Votum Religionis non obligat, quoties ex aliqua causa professio emitti non potest sine peccato; quia votum non est vinculum iniquitatis.

1814 Votum de non assumendo Sacerdotium, ex humilitate emissum, est validum, Gobat tom. 3. de voto n. 425.

1815 Votum de bono impeditivo majoris boni, est invalidum, & veniale: esse impeditivum majoris boni, non est esse impeditivum boni majoris cujuscumque, & boni absolute considerati; sic enim nulla ferè vota valerent, cum semper sit invenire majus bonum, quam sit ipsum votum factum; sed est esse impeditivum majoris boni, quod vovens habeat tunc, quando vovet. Hinc validum est votum Religionis laxioris à seculari factum, invalidum vero est si fiat à Religioso Religionis observantis.

1816 Si quod est per se minus bonum, sit per accidens majus bonum, tenet votum; unde, licet regulariter votum de nubendo non teneat, quia est impeditivum cœlibatus, qui per se est majus bonum; tenet tamen: 1. si te videoas pronum ad lapsum, & continentiam tibi moraliter impossibilem; quia tunc (ait Paulus) Melius est nubere, quamuri: 2. si non valeas sine gravi periculo aut infamia relinquere sponsam, vel liberos ex ea conceptos, 3. si inde speretur magnum bonum Reipublicæ, puta pacis, &c. Tamb. de voto cap. 15. §. 3. n. 4.

1817 Votum abstinenti ab hoc opere servili, non furandi à Petro, non fornicandi cum tali muliere, est validum, Ant. à Spir. S. tom. 1. trah. 3. dis. 2. sett. 9. num. 249. cum Sanch. contra Tancr. quia abstinentia ab his actibus, licet sit circa rem individuum, est præcepta, adeoque bona.

1818 Idem dico de voto, amore continentia emissio, non fornicandi, nisi cum tali muliere; quia hoc est votum non fornicandi cum aliis: Et particula exclusiva, nisi, non includit votum fornicandi cum tali, quod esset malum; sed solum facit, quod votum nou-

se extendat ad talem individuam mulierem; quod, non importat malitiam, cum votum sit liberum, & dependeat ex institutione voven-tis.

Dixi, amore continentia emissio: quia si emit-tatur amore mulieris, quam à voto excludit, votum est invalidum, & peccaminosum, ut de re mala, quatenus esset emissum ad magis fiamandum amorem, seu concubinatum cum muliere illa.

OBLIGATIO VOTI

1819 Pendet ex quantitate materie, & qualitate intentionis; in materia gravi, v. g. in recitando Officium Virginis, potes te obligare leviter, sicut per multis, potest Confessarius imponere pœnitentiam gravem pro peccatis gravibus, obligando pœnitentem solum sub veniali. Ita à fortiori ve-nens; quia sicut in ejus libertate fuit obligatio quoad substantiam; ita & quoad modum. Potest igitur in materia gravi se obligare leviter, si id expressè intendat, alioquin censemur se obligasse graviter: quia presumptio fit ex regulariter contingentibus: vide num. 1852.

1820 In materia levi non potest cadere obligatio sub mortalí, nec ratione voti, nec ratione præcepti; quia ejus impositio est irrationabilis: nam materia levis est incapax obligationis gravis. Diana part. 5. trah. 5. ref. 52.

1821 Potest tamen materia in se parva es- se magna ratione alicujus circumstantiæ, aut finis magni, & sic esset capax obligationis gravis; unde si voveas recitare quolibet die unum Ave Maria, in Virginis devotionem, est materia parva, & omittendæ non nisi ve-nialiter peccas, quia ejus omissione est modicus devotionis defectus, sicut omissione unius Psalmi in Officio, quod pariter in laudem Dei recitatur. At si voveas illam orationem pro gravi tentatione sedanda, pro qua eam es expertus in medicinam; tunc potes ad eam te graviter obligare, quia est materia gravis, ita ut urgente gravi tentatione, & periculo ca-dendi mortaliter pecces, si omittas: v. num. 1851. & tom. 2. n. 12.

1822 Votum ex errore emissum, non obligat, si error fuerit circa substantiam, aut conditionem substantialem rei promisse, vel circa finem, seu motivum vovendi. Hinc qui vovit dare calicem, quem putabat argenteum, non tenetur dare, si competat esse aureum: & votum celebrandi Missam pro salute infirmi non obligat, si sit mor-